

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/79/66/95

STOSUNEK DO NIERÓWNOŚCI DOCHODÓW

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, KWIECIEŃ '95

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Stosunek do zróżnicowania w sferze dochodów i zasobów materialnych różnił system realnego socjalizmu i gospodarkę wolnorynkową. Pomimo zmiany ideologicznego nastawienia do nierówności ze względu na sytuację materialną, problem ten budzi w Polsce wiele kontrowersji.

Kolejną kwestią, dotyczącą tych odmiennych formacji ustrojowych była definicja wynagrodzenia za pracę. O ile w systemie realnego socjalizmu znaczącą część tego wynagrodzenia stanowiły różnego rodzaju dodatki i zasiłki (rodzinne, stażowe itp.), o tyle w gospodarce rynkowej jest ono przede wszystkim tym, co oznacza nazwa - pieniężnym ekwiwalentem za świadczoną pracę.

W wyniku transformacji systemowej w Polsce zmienia się także stosunek do tego, czym powinny być i od czego powinny zależeć zarobki pracowników. Opinie w tej kwestii zdają się także różnicować polityków polskich partii i stronnictw politycznych.

Stosunek Polaków do nierówności dochodów oraz wynagrodzenia za pracę badaliśmy na przełomie października i listopada '94¹, a więc pięć lat po rozpoczęciu przemian ustrojowych.

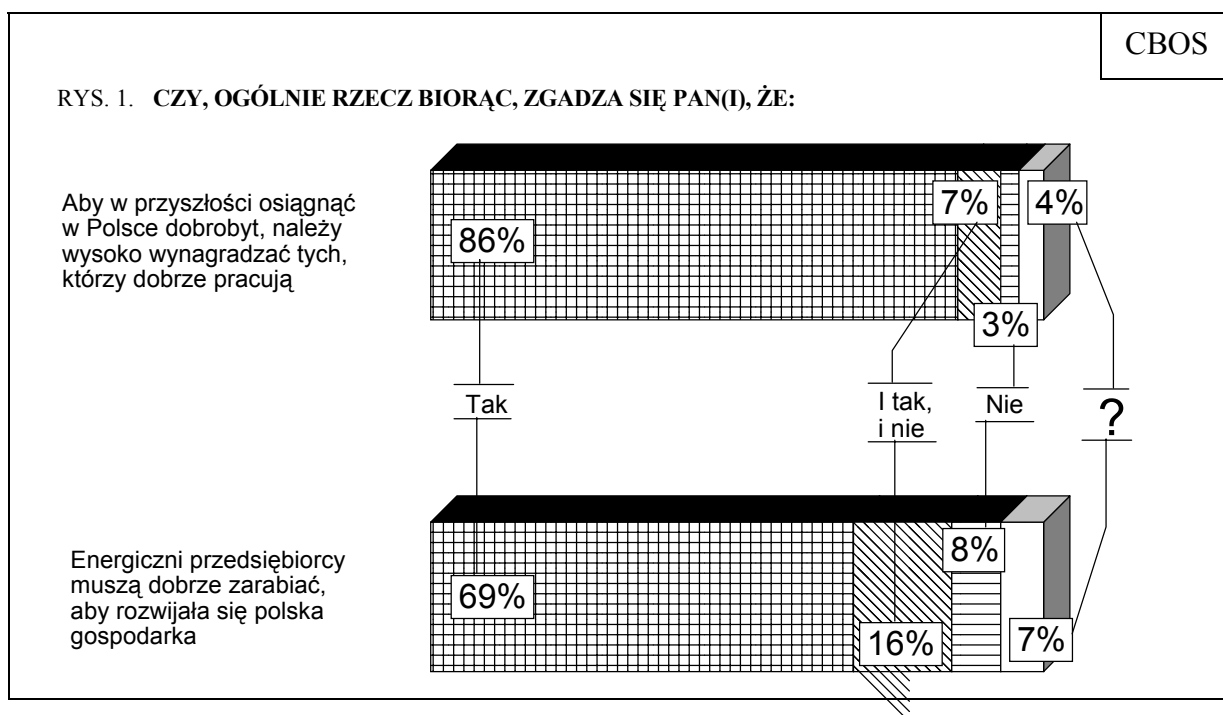
Stosunek do nierówności dochodów

Nierówności w dochodach i ogólnie w zasobach materialnych w nowoczesnych społeczeństwach z jednej strony wydają się kwestią oczywistą, z drugiej - budzą odczucia ambiwalentne. Nie kwestionuje się jednak wysokiego wynagradzania za pracę dobrze wykonaną, wymagającą dużych nakładów.

Z powszechną akceptacją badanych spotyka się pogląd, iż aby w przyszłości osiągnąć w Polsce dobrobyt, należy wysoko wynagradzać tych, którzy dobrze pracują (rys. 1). Tego typu opinie zdecydowanie dominują we wszystkich grupach społeczno-demograficznych.

¹ Badanie "Opinie o gospodarce i państwie" (2) - **finansowane i przeprowadzone na zlecenie The Australian National University i University of Melbourne** - zrealizowano w dniach 14 października - 7 listopada '94 na ogólnopolskiej reprezentatywnej próbie losowej (N=2127).

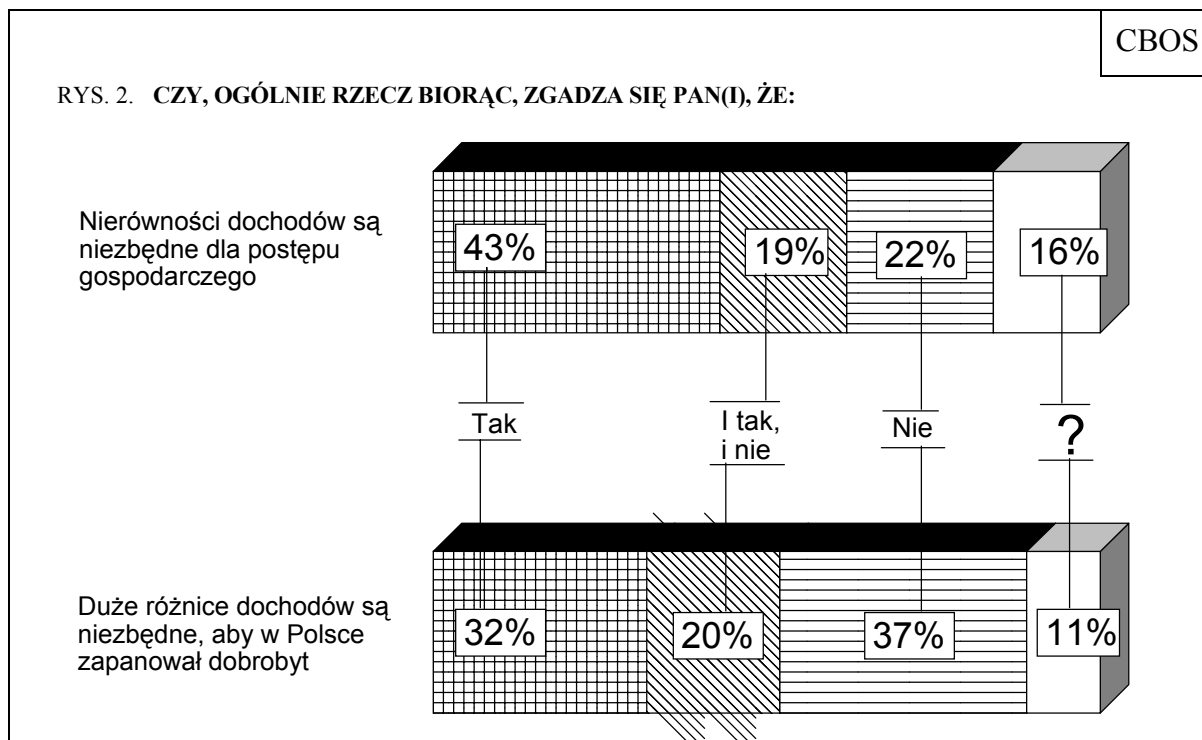
Mniej osób (choć nadal jest to znacząca większość) zgadza się, że energiczni przedsiębiorcy muszą dobrze zarabiać, aby rozwijała się polska gospodarka. Związek między godziwymi gratyfikacjami dla energicznych przedsiębiorców i rozwojem polskiej gospodarki dostrzegają przede wszystkim przedstawiciele kadry kierowniczej, inteligencji i przedsiębiorców (78%), a także technicy i pracownicy umysłowi niższego szczebla (76%). Z tezą tą częściej niż pozostali badani zgadzają się także osoby z co najmniej średnim wykształceniem (76%). Najbardziej ambiwalentny stosunek do tej kwestii mają natomiast rolnicy i pracownicy rolni (55% - zgadza się; 26% - stwierdza: i tak, i nie; 9% - nie zgadza się; 10% - nie ma zdania)².

Opinia o związku rozwoju polskiej gospodarki z właściwym wynagradzaniem energicznych przedsiębiorców najpopularniejsza jest wśród elektoratu SLD, obecnej UW (UD lub KLD), UP i prawicy pozaparlamentarnej - zgadza się z nią trzy czwarte badanych, którzy we wrześniu '93 głosowali na te partie.

Z mniejszą społeczną akceptacją niż powyższa teza spotykają się opinie, iż różnice w dochodach (zwłaszcza duże) są korzystne dla naszego społeczeństwa (rys. 2).

² Por. tabele aneksowe

Mniej niż połowa badanych jest zdania, że nierówności dochodów są niezbędne dla rozwoju gospodarczego. Przeciwnie opinie wyraża jedna piąta respondentów. Najwięcej sprzeciwu wywołało jednak stwierdzenie, że duże różnice dochodów są niezbędne, aby w Polsce zapanował dobrobyt. Biorąc pod uwagę wcześniejsze odpowiedzi, można wyciągnąć wniosek, że Polacy na ogół są zwolennikami dochodów wysokich, ale słabo zróżnicowanych.

Opinię o związku nierówności dochodów z postępem gospodarczym najczęściej akceptują przedstawiciele kadry kierowniczej, inteligencji oraz przedsiębiorcy (66%). Częstsze niż w innych grupach poparcie dla tej tezy zaobserwowano także wśród badanych z wyższym wykształceniem (64%) oraz osób o najwyższych miesięcznych dochodach *per capita* - wynoszących co najmniej 3 250 000 starych złotych (53%). Przeciwnicy tej teorii to najczęściej rolnicy i pracownicy rolni (30%).

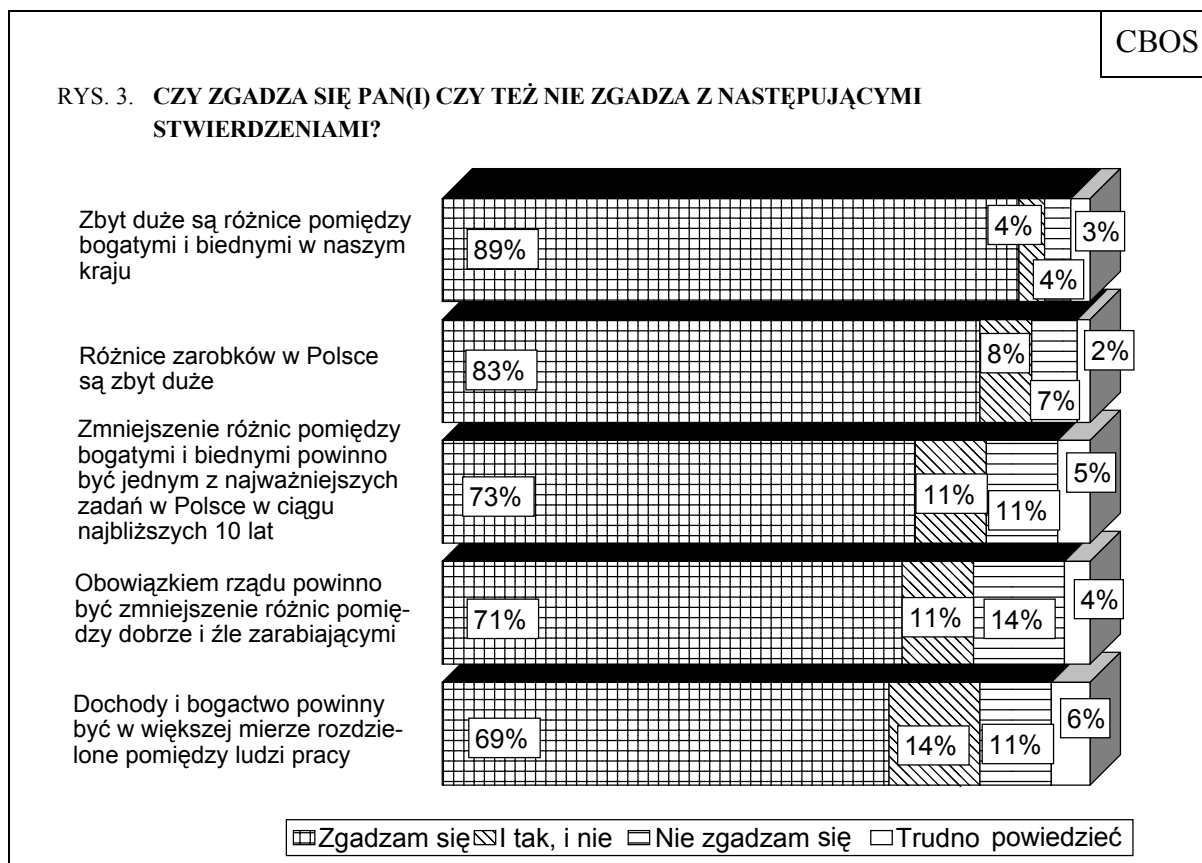
Poglądy w tej kwestii różnicują także opcje polityczne wyrażone przez ankietowanych w ostatnich wyborach parlamentarnych. Z opinią, że nierówności dochodów są niezbędne dla postępu gospodarczego, najczęściej zgadzają się respondenci stanowiący elektorat KPN (55%), UD lub KLD (54%), UP (54%), BBWR (54%), prawicy pozaparlamentarnej (53%) oraz SLD (50%). Przeciwnego zdania są natomiast najczęściej wyborcy PSL (28%).

Zasadniczo podobnie różnicuje się stosunek badanych do stwierdzenia, że duże różnice dochodów są niezbędne, aby w Polsce zapanował dobrobyt. Zwolennikami tego poglądu są najczęściej przedstawiciele kadry kierowniczej, inteligencji oraz prywatnych przedsiębiorców (46%), ankietowani z wyższym wykształceniem (43%) oraz osoby o najwyższych dochodach *per capita* (38%). Opinia ta najczęściej odrzucana jest natomiast przez robotników, rolników oraz techników i pracowników umysłowych niższego szczebla (po 41%).

Poparciem dla tezy, że duże różnice dochodów są niezbędne, aby w Polsce zapanował dobrobyt, wyróżnia się elektorat BBWR (51%), choć wyborcy prawicy pozaparlamentarnej także optują za nią częściej niż ogół badanych (39%). Przeciwnego zdania są przede wszystkim osoby, które we wrześniu '93 głosowały na SLD, PSL i KPN (po 41%).

Polacy w większości nie opowiadają się za egalitaryzmem w sferze dochodów, jednak powszechnie akceptują pogląd, że w naszym kraju są zbyt duże różnice między bogatymi i biednymi, a także iż zbyt duża jest rozpiętość zarobków. Ponad dwie trzecie Polaków uważa również, że dochody i bogactwo powinny być w większej mierze rozdzielone między ludzi pracy (rys. 3).

W konsekwencji badani dopuszczaliby w tej kwestii duży interwencjonizm państwowy - prawie trzy czwarte respondentów stwierdza, iż zmniejszenie różnic między bogatymi i biednymi powinno być jednym z najważniejszych zadań w Polsce w ciągu najbliższych dziesięciu lat, a do obowiązków rządu powinno należeć zmniejszenie różnic między dobrze i źle zarabiającymi.

Egalitarne tendencje najsilniejsze są w niższych warstwach społeczeństwa, rzadsze natomiast wśród jego elit. Z opiniami, że różnice dochodów i ogólnie zasobów materialnych są w Polsce zbyt duże, a także iż dochody i bogactwo powinny być w większej mierze rozdzielone pomiędzy ludzi pracy, zgadzają się najczęściej osoby gorzej wykształcone, osiągające niższe dochody, rolnicy i pracownicy rolni, pracownicy usług i fizyczno-umysłowi, a także mieszkańcy wsi. Odmiennego zdania częściej niż inni są natomiast respondenci z wyższym wykształceniem, kadra kierownicza, inteligencja i przedsiębiorcy oraz osoby o najwyższych miesięcznych dochodach *per capita* (co najmniej 3 250 000 starych złotych).

Akceptacja opinii o zbyt dużym zróżnicowaniu naszego społeczeństwa pod względem materialnym wiąże się³ z oczekiwaniem przeciwdziałania temu ze strony władz (tab. 1).

³ Współczynnik korelacji Pearsona $r=0.5971$.

Tabela 1 w procentach

Zmniejszenie różnic pomiędzy bogatymi i biednymi powinno być jednym z najważniejszych zadań w Polsce w ciągu najbliższych dziesięciu lat	Zbyt duże są różnice pomiędzy bogatymi i biednymi w naszym kraju		
	Zgadzam się	I tak, i nie	Nie zgadzam się
Zgadzam się	79	25	14
I tak, i nie	10	31	13
Nie zgadzam się	7	43	72
Trudno powiedzieć	4	1	1

Akceptacja opinii o zbyt dużym zróżnicowaniu wysokości zarobków w Polsce również wiąże się⁴ z poparciem tezy, iż obowiązkiem rządu powinno być zmniejszenie różnic między dobrze i źle zarabiającymi (tab. 2).

Tabela 2 w procentach

Obowiązkiem rządu powinno być zmniejszenie różnic pomiędzy dobrze i źle zarabiającymi	Różnice zarobków są w Polsce zbyt duże		
	Zgadzam się	I tak, i nie	Nie zgadzam się
Zgadzam się	80	32	32
I tak, i nie	10	25	9
Nie zgadzam się	8	38	59
Trudno powiedzieć	2	5	0

Warto zauważyć także niezwykle silny związek⁵ między akceptacją opinii, że dochody i bogactwo powinny być w większej mierze rozdzielone pomiędzy ludzi pracy, i tezy, iż zmniejszenie różnic między bogatymi i biednymi powinno być jednym z najważniejszych zadań w Polsce w ciągu najbliższych dziesięciu lat. Należy stwierdzić, że opinie badanych w sprawach dotyczących zróżnicowania społeczeństwa pod względem materialnym i postulowanego interwencjonizmu państwowego w tej dziedzinie cechują się w ogóle dużym stopniem spójności.

⁴ Współczynnik korelacji Pearsona $r=0.5394$.

⁵ Współczynnik korelacji Pearsona $r=0.7092$.

Zwolennikami polityki państwa prowadzącej do spłaszczenia różnic w dochodach i zasobach materialnych ludności są najczęściej przedstawiciele tych samych grup społeczno-demograficznych, które wyróżniają się ze względu na wyostrzoną ocenę tego typu dysproporcji w polskim społeczeństwie.

Od czego powinny zależeć płace?

Na wysokość zarobków otrzymywanych przez pracownika najsilniejszy wpływ, zdaniem zdecydowanej większości ankietowanych, powinien mieć fakt, że wykonywana praca jest niebezpieczna (tab. 3). Inne czynniki, które według większości badanych powinny znaleźć swój wyraz w wysokości płacy, to: trudne i ciężkie warunki pracy (hałas, smród itp.), odpowiedzialność za ważne decyzje finansowe, praca ciężka i odpowiedzialna (zarówno umysłowa, jak i fizyczna), dobre wypełnianie obowiązków, energia i zaangażowanie w pracy, trudność i złożoność wykonywanych zadań oraz zajmowanie kierowniczego stanowiska.

Ważne, choć nie najważniejsze przy ustalaniu wynagrodzeń, powinny być także - zdaniem Polaków - takie kwestie jak: posiadanie dzieci na utrzymaniu, ponoszenie przez pracownika odpowiedzialności za sprawy kadrowe (zatrudnianie, awanse), czas poświęcony przez niego na naukę i szkolenia oraz niezbędne potrzeby jego rodziny. Potrzeby pracownika i jego rodziny dorównują więc niektórym czynnikom merytokratycznym. Prawdopodobnie mamy tu do czynienia ze swoistym spadkiem po ideologii komunistycznej.

W porównaniu z innymi - opisanymi wyżej - czynnikami Polacy najrzadziej skłonni są stosować jako kryterium, służące do wyznaczania wysokości zarobków, ich porównywanie z płacami na podobnych stanowiskach w innych krajach i branżach oraz z wynagrodzeniami uzyskiwanymi przez innych pracowników danej firmy.

Tabela 3

w procentach

Która z wymienionych niżej spraw powinna mieć silny, a która słaby wpływ na wysokość zarobków?	Bardzo silny	Silny	Średni	Słaby	W ogóle nie powinna mieć wpływu	Trudno powiedzieć
Praca niebezpieczna	48	42	8	1	0	1
Trudne, ciężkie warunki pracy - hałas, smród itp.	34	48	15	1	0	2
Odpowiedzialność za ważne decyzje finansowe	34	46	14	2	1	3
Ciężka praca, zarówno umysłowa, jak i fizyczna	33	52	12	1	0	2
Dobre wykonywanie obowiązków	28	54	15	1	1	1
Energia i zaangażowanie w pracy	28	52	16	1	1	2
Odpowiedzialna praca	26	59	12	1	1	1
Trudność i złożoność pracy	24	53	17	1	1	4
Kierownicze stanowisko	17	52	27	2	1	1
Posiadanie dzieci na utrzymaniu	13	30	27	13	14	3
Odpowiedzialność za sprawy kadrowe - zatrudnianie, awanse	12	35	33	10	5	5
Czas spędzony na nauce i szkoleniach	12	45	33	4	3	3
Niezbędne potrzeby rodziny	12	32	27	14	11	4
Zarobki za podobną pracę w Europie Zachodniej	7	17	23	12	25	16
Zarobki innych pracowników w tej samej firmie	5	22	36	18	14	5
Zarobki za podobną pracę w innych branżach gospodarki	4	21	38	16	13	8
Zarobki za podobną pracę w innych pokomunistycznych krajach Europy Wschodniej	3	10	21	17	33	16

Zastosowanie analizy czynnikowej⁶ pozwoliło na wyodrębnienie - z przedstawionych wyżej siedemnastu elementów, które mogłyby wpływać na płace - pięciu czynników, opisujących kryteria wynagradzania za pracę brane pod uwagę przez badanych (tab. 4). Otrzymane w ten sposób syntetyczne kryteria wyznaczania wysokości zarobków są następujące:

- ◆ porównanie z zarobkami innych
- ◆ wielkość wkładu pracy
- ◆ uciążliwość pracy
- ◆ potrzeby pracownika (czynnik socjalny)
- ◆ pozycja w hierarchii społeczno-zawodowej (czynnik merytokratyczny).

Tabela 4. Współczynniki korelacji między wskaźnikami i każdym z czynników

Która z wymienionych niżej spraw powinna mieć silny, a która słaby wpływ na wysokość zarobków?	Czynniki				
	I	II	III	IV	V
Zarobki za podobną pracę w innych pokomunistycznych krajach Europy Wschodniej	.85298				
Zarobki za podobną pracę w innych branżach gospodarki	.83719				
Zarobki za podobną pracę w Europie Zachodniej	.82980				
Zarobki innych pracowników w tej samej firmie	.72755			.26290	
Odpowiedzialność za ważne decyzje finansowe		.75562			.23589
Trudność i złożoność pracy		.73006	.29652		
Energia i zaangażowanie w pracy		.65717	.42738		
Odpowiedzialność za sprawy kadrowe - zatrudnianie, awanse	.25537	.59660		.22208	.25344
Trudne, ciężkie warunki pracy - hałas, smród itp.	.21576		.75590		
Praca niebezpieczna			.75406		
Ciężka praca, zarówno umysłowa, jak i fizyczna		.36207	.68388		
Dobre wykonywanie obowiązków		.47551	.49044		
Posiadanie dzieci na utrzymaniu	.27776			.89469	
Niezbędne potrzeby rodziny	.29664			.88812	
Czas spędzony na nauce i szkoleniach					.77521
Kierownicze stanowisko		.28840			.74851
Odpowiedzialna praca			.36326		.64152

I czynnik - porównanie z zarobkami innych

II czynnik - wielkość wkładu pracy

III czynnik - uciążliwość pracy

IV czynnik - potrzeby pracownika (czynnik socjalny)

V czynnik - pozycja w hierarchii społeczno-zawodowej (czynnik merytokratyczny)

⁶ Zastosowano analizę czynnikową rotacji *Varimax*, przyjmując założenie, że skale zastosowane w siedemnastu opisywanych wskaźnikach mają charakter interwałowy (pominięto odpowiedzi "trudno powiedzieć").

Dalsze analizy polegające na określeniu **nasycenia wartością czynnika** w poszczególnych grupach społeczno-zawodowych pozwoliły na wyciągnięcie wniosku, iż w skłonności do popierania poszczególnych kryteriów mających służyć do wyznaczania wynagrodzeń za pracę, zaznaczają się pewne partykularyzmy grupowe⁷.

Ponadprzeciętną skłonność do preferowania kryterium porównawczego (zarobki za podobną pracę w innych europejskich krajach pokomunistycznych, w innych branżach gospodarki oraz w Europie Zachodniej, a także zarobki innych pracowników w tej samej firmie), przy wyznaczaniu wysokości należnego wynagrodzenia za pracę, wykazują robotnicy niewykwalifikowani, badani o miesięcznych dochodach nie przekraczających 1 250 000 starych złotych na osobę w rodzinie, a także wyborcy KPN⁸. Analizy pokazują, że wyrównywanie zarobków może mieć podłoże egalitarne.

Osoby bardziej od innych skłonne akceptować kryterium wielkości wkładu pracy (odpowiedzialność za ważne decyzje finansowe, trudność i złożoność pracy, energia i zaangażowanie, odpowiedzialność za sprawy kadrowe) to badani z wyższym wykształceniem oraz przedstawiciele kadry kierowniczej, inteligencji i prywatnych przedsiębiorców. Bliskie jest ono także elektoratowi KPN i BBWR.

Uciążliwość wykonywanej pracy (trudne, ciężkie warunki - hałas, smród itp., praca niebezpieczna, ciężka, zarówno umysłowa, jak i fizyczna) powinna być czynnikiem silnie wpływającym na zarobki przede wszystkim w opinii techników, pracowników umysłowych niższego szczebla, rolników i pracowników rolnych.

Uwzględnianie potrzeb pracownika i jego rodziny (posiadanie dzieci na utrzymaniu i niezbędne potrzeby rodziny), czyli socjalny aspekt płacy, postulują przede wszystkim robotnicy wykwalifikowani i osoby osiągające dość niskie dochody (miesięcznie 1 250 000 - 1 999 000 starych złotych *per capita*). Większą niż inni skłonność do preferowania tego kryterium wykazują także wyborcy partii prawicowych, które nie mają przedstawicieli w parlamencie.

⁷ Por. tabele aneksowe.

⁸ Deklaracje wyborcze dotyczą wyborów parlamentarnych z września '93.

Merytokratyczne kryteria (czas spędzony na nauce i szkoleniach, kierownicze stanowisko, odpowiedzialna praca) najczęściej akceptują respondenci z wyższym wykształceniem, przedstawiciele kadry kierowniczej, inteligencji, przedsiębiorców, a także badani najmłodsi (w wieku do 24 lat). Pod względem aprobaty tego kryterium wyróżniają się także wyborcy obecnej UW (UD lub KLD) oraz SLD.

W opinii Polaków największy wpływ na wynagrodzenia powinny mieć takie czynniki, jak: wykonywanie pracy niebezpiecznej, zaangażowanie, wkład pracy i jej uciążliwość dla pracownika. Takie kwestie jak porównanie z zarobkami innych czy też sytuacja rodzinna powinny mieć - zdaniem badanych - znaczenie drugorzędne.

Z powszechną akceptacją respondentów spotyka się teza, że dobre wynagradzanie pracowników (a także wysokie dochody energicznych przedsiębiorców) są niezbędne dla pomyślności polskiej gospodarki. Opinie o nierównościach w dochodach, koniecznych dla postępu gospodarczego i dobrobytu w naszym kraju, nie spotykają się z masowym odrzuceniem, choć są dla ankietowanych bardziej kontrowersyjne niż postulat wysokiego wynagradzania pewnych osób. Jednocześnie wśród Polaków panuje pogląd, że w naszym kraju mamy do czynienia ze zbyt dużym rozwarstwieniem społeczeństwa pod względem zasobów materialnych. Przeciwdziałanie temu zjawisku powinno należeć do obowiązków władz.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. włocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, zgadza się Pan(i), że **energiczni przedsiębiorcy muszą dobrze zarabiać, aby rozwijała się polska gospodarka?**

(%)

	Tak	I tak, i nie	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	69	16	8	7	2126
Płeć					
Mężczyźni	72	15	8	6	992
Kobiety	66	17	8	9	1134
Wiek					
do 24 lat	71	11	6	11	257
25-34	72	17	8	4	359
35-44	71	18	8	3	496
45-54	69	17	10	5	356
55-64	66	19	7	8	316
65 lat i więcej	63	12	9	16	342
Miejsce zamieszkania					
Wieś	60	22	9	9	805
Miasto do 20 tys.	74	11	11	7	265
od 21 do 100 tys.	77	13	5	4	394
101-500 tys.	72	13	8	7	438
501 tys. i więcej mieszk.	72	12	10	6	223
Region					
Północny	73	8	13	6	248
Zachodni	64	23	6	7	214
Środkowozachodni	72	16	6	6	306
Środkowy	69	17	6	6	416
Wschodni	61	16	10	12	236
Południowo-wschodni	62	22	9	8	337
Południowo-zachodni	75	11	9	6	370
Wykształcenie					
Podstawowe	60	16	10	13	832
Zasadnicze zawodowe	70	19	7	5	512
Średnie	76	15	6	3	609
Wyższe	77	12	9	1	173
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja, przedsiębiorcy	78	15	6	2	209
Technicy, prac. umysłowi niższego szczebla	76	14	7	2	208
Pracownicy usług, fiz.- umysłowi	63	23	9	5	104
Robotnicy wykwalifikowani	74	15	8	3	288
Robotnicy niewykwalifik.	66	17	7	10	83
Rolnicy i pracownicy rolni	55	26	9	10	192
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	65	14	9	11	581
Uczniowie i studenci	62	12	7	19	92
Bezrobotni	72	12	11	4	142
Gospodynie domowe i inni	70	18	6	7	196
Dochody brutto na jedną osobę					
Poniżej 1250 tys. zł	63	20	10	7	438
1250 tys. - 1999 tys.	65	18	9	10	402
2000 tys. - 2749 tys.	69	16	9	7	440
2750 tys. - 3249 tys.	74	8	8	10	183
3250 tys. i powyżej	73	15	7	4	580
Udział w Mszy					
Częściej niż co tydzień	66	19	4	12	94
Co tydzień i rzadziej	70	16	7	7	1047
Raz lub dwa w miesiącu	63	18	12	7	398
Kilka razy w roku	67	15	10	8	428
Wcale lub rzadziej niż raz na rok	75	13	7	5	155
W 1993 r. głosowali na:					
SLD	77	12	7	3	220
PSL	66	19	10	5	219
UD lub KLD	76	15	8	1	198
UP	75	10	11	4	82
BBWR	72	20	7	2	44
KPN	72	15	7	5	33
Prawica pozaparl.	74	15	6	5	215
Inne	68	20	7	5	95
Nie głosował	64	17	9	10	910

Tabela 2. Czy, ogólnie rzecz biorąc, zgadza się Pan(i), że **duże różnice dochodów są niezbędne, aby w Polsce zapanował dobrobyt?**

(%)

	Tak	I tak, i nie	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	32	20	37	11	2126
Płeć					
Mężczyźni	36	21	35	9	992
Kobiety	29	19	39	14	1134
Wiek					
do 24 lat	28	23	34	15	257
25-34	31	17	45	7	359
35-44	36	24	33	7	496
45-54	37	18	38	7	356
55-64	29	19	40	12	316
65 lat i więcej	26	18	33	23	342
Miejsce zamieszkania					
Wies	27	19	40	14	805
Miasto do 20 tys.	33	18	38	11	265
od 21 do 100 tys.	34	19	39	8	394
101-500 tys.	36	22	32	10	438
501 tys. i więcej mieszk.	35	22	34	9	223
Region					
Północny	27	19	43	10	248
Zachodni	38	19	34	10	214
Środkowozachodni	28	18	44	10	306
Środkowy	30	18	41	12	416
Wschodni	29	21	33	17	236
Południowo-wschodni	33	20	38	8	337
Południowo-zachodni	37	24	27	12	370
Wykształcenie					
Podstawowe	26	18	37	18	832
Zasadnicze zawodowe	34	21	35	9	512
Średnie	34	20	40	5	609
Wyższe	43	21	30	7	173
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja, przedsiębiorcy	46	22	26	5	209
Technicy, prac.umysłowi niższego szczebla	33	23	41	3	208
Pracownicy usług, fiz.- umysłowi	33	27	35	5	104
Robotnicy wykwalifikowani	35	20	40	5	288
Robotnicy niewykwalifik.	31	17	41	11	83
Rolnicy i pracownicy rolni	32	16	41	11	192
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	28	19	35	18	581
Uczniowie i studenci	16	22	35	27	92
Bezrobotni	27	19	45	9	142
Gospodynie domowe i inni	31	18	37	14	196
Dochody brutto na jedną osobę					
poniżej 1250 tys.zł.	31	13	41	15	438
1250 tys. - 1999 tys.	30	21	37	13	402
2000 tys. - 2749 tys.	29	21	42	8	440
2750 tys. - 3249 tys.	30	11	44	14	183
3250 tys. i powyżej	38	26	29	7	580
Udział w Mszy					
Częściej niż co tydzień	25	13	47	15	94
Co tydzień i rzadziej	31	20	38	10	1047
Raz lub dwa w miesiącu	35	19	33	13	398
Kilka razy w roku	32	21	36	12	428
Wcale lub rzadziej niż raz na rok	32	20	38	10	155
W 1993 r. głosowali na:					
SLD	33	19	41	7	220
PSL	31	20	41	8	219
UD lub KLD	36	22	37	5	198
UP	34	24	35	7	82
BBWR	51	26	21	2	44
KPN	34	22	41	3	33
Prawica pozaparl.	39	19	34	9	215
Inne	29	25	41	6	95
Nie głosował	30	19	36	14	910

Tabela 3. Czy zgadza się Pan(i) czy też nie zgadza z następującym stwierdzeniem: **zbyt duże są różnice pomiędzy bogatymi i biednymi w naszym kraju.**

	Zgadzam się	I tak, i nie	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	89	4	4	3	2127
Płeć					
Mężczyźni	87	5	5	2	992
Kobiety	91	3	3	3	1135
Wiek					
do 24 lat	82	6	6	6	257
25-34	90	5	5	0	359
35-44	88	5	5	1	496
45-54	91	3	4	2	356
55-64	92	2	3	3	316
65 lat i więcej	92	2	1	5	342
Miejsce zamieszkania					
Wios	92	2	3	3	806
Miasto do 20 tys.	89	2	3	1	265
od 21 do 100 tys.	88	6	3	2	394
101-500 tys.	87	3	5	4	438
501 tys. i więcej mieszk.	86	4	9	1	223
Region					
Północny	88	7	4	1	248
Zachodni	82	7	3	7	214
Środkowozachodni	91	2	2	4	306
Środkowy	89	4	5	1	416
Wschodni	91	4	5	3	236
Południowo-wschodni	94	1	4	1	337
Południowo-zachodni	88	5	5	2	370
Wykształcenie					
Podstawowe	90	3	2	5	833
Zasadnicze zawodowe	91	5	3	1	512
Średnie	90	4	5	1	609
Wysze	79	7	13	2	173
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja, przedsiębiorcy	75	10	13	2	209
Technicy, prac.umysłowi niższego szczebla	90	4	6	0	208
Pracownicy usług, fiz.-umysłowi	93	2	5	0	104
Robotnicy wykwalifikowani	92	3	3	1	288
Robotnicy niewykwalifik.	93	3	4	0	83
Rolnicy i pracownicy rolni	96	2	0	2	192
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	92	3	1	4	582
Uczniowie i studenci	72	5	8	16	92
Bezrobotni	91	6	1	1	142
Gospodynie domowe i inni	91	3	4	2	196
Dochody brutto na jedną osobę					
poniżej 1250 tys.zł.	92	4	3	1	439
1250 tys. - 1999 tys.	93	2	3	3	402
2000 tys. - 2749 tys.	90	4	1	3	440
2750 tys. - 3249 tys.	89	7	1	3	183
3250 tys. i powyżej	85	4	8	3	580
Udział w Mszy					
Częściej niż co tydzień	91	4	2	2	94
Co tydzień i rzadziej	91	4	3	3	1047
Raz lub dwa w miesiącu	90	4	5	1	398
Kilka razy w roku	86	5	4	4	428
Wcale lub rzadziej niż raz na rok	80	4	12	3	155
W 1993 r. głosowali na:					
SLD	90	4	5	2	220
PSL	94	3	1	3	219
UD lub KLD	79	8	11	2	198
UP	91	6	3	1	82
BBWR	88	8	4	0	44
KPN	86	4	7	3	33
Prawica pozaparl.	90	6	3	1	215
Inne	93	6	3	1	95
Nie głosował	90	3	4	3	911

Tabela 4. Czy zgadza się Pan(i) czy też nie zgadza z następującym stwierdzeniem: **różnice zarobków w Polsce są zbyt duże?** (%)

	Zgadza się	I tak, i nie	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	83	8	7	2	2126
Płeć					
Mężczyźni	81	8	9	2	992
Kobiety	85	8	5	2	1134
Wiek					
do 24 lat	79	10	9	2	257
25-34	85	9	6	1	359
35-44	82	10	7	1	496
45-54	85	6	7	2	356
55-64	85	5	8	2	316
65 lat i więcej	82	7	5	6	342
Miejsce zamieszkania					
Wieś	87	5	4	3	805
Miasto do 20 tys.	81	7	7	3	2651
od 21 do 100 tys.	82	9	8	1	394
101-500 tys.	80	10	8	1	438
501 tys. i więcej mieszk.	79	10	10	1	223
Region					
Północny	82	12	4	1	248
Zachodni	79	12	6	3	214
Środkowo-zachodni	85	5	6	5	306
Środkowy	81	11	7	1	416
Wschodni	82	8	8	2	236
Południowo-wschodni	88	4	6	2	337
Południowo-zachodni	83	6	9	2	370
Wykształcenie					
Podstawowe	84	7	6	3	832
Zasadnicze zawodowe	85	5	8	1	512
Średnie	85	9	5	1	609
Wyższe	68	16	15	1	173
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja, przedsiębiorcy	74	12	14	1	209
Technicy, prac. umysłowi niższego szczebla	87	6	6	0	208
Pracownicy usług, fiz.-umysłowi	90	4	6	0	104
Robotnicy wykwalifikowani	83	8	7	2	288
Robotnicy niewykwalifik.	86	5	6	2	83
Rolnicy i pracownicy rolni	90	4	4	1	192
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	83	7	6	4	582
Uczniowie i studenci	79	13	7	1	92
Bezrobotni	85	8	5	2	142
Gospodynie domowe i inni	78	13	6	3	196
Dochody brutto na jedną osobę					
Poniżej 1250 tys. zł	85	7	6	2	439
1250 tys. - 1999 tys.	85	8	5	2	402
2000 tys. - 2749 tys.	87	7	5	2	440
2750 tys. - 3249 tys.	89	2	5	3	183
3250 tys. i powyżej	76	11	12	1	580
Udział w Mszy					
Częściej niż co tydzień	89	3	5	3	94
Co tydzień i rzadziej	85	6	6	3	1047
Raz lub dwa w miesiącu	83	7	9	1	398
Kilka razy w roku	82	11	6	1	428
Wcale lub rzadziej niż raz na rok	68	19	11	2	155
W 1993 r. głosowali na:					
SLD	83	13	3	1	220
PSL	84	6	8	2	219
UD lub KLD	74	14	10	2	198
UP	83	6	11	1	82
BBWR	73	13	14	0	44
KPN	74	13	10	0	33
Prawica pozaparl.	86	6	7	0	215
Inne	88	2	6	4	95
Nie głosował	85	7	6	2	911

Tabela 5. Czy zgadza się Pan(i) czy też nie zgadza z następującym stwierdzeniem: **zmniejszenie różnic pomiędzy bogatymi i biednymi powinno być jednym z najważniejszych zadań w Polsce w ciągu najbliższych 10 lat?**

(%)

	Zgadzam się	I tak, i nie	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	73	11	11	5	2127
Płeć					
Mężczyźni	70	12	14	4	992
Kobiety	75	10	9	6	1135
Wiek					
do 24 lat	67	15	11	8	257
25-34	72	11	14	3	359
35-44	67	13	16	4	496
45-54	76	10	11	3	356
55-64	83	7	7	3	316
65 lat i więcej	73	9	7	11	342
Miejsce zamieszkania					
Wieś	79	8	7	6	806
Miasto do 20 tys.	71	11	13	5	265
od 21 do 100 tys.	69	14	13	4	394
101-500 tys.	66	14	14	6	438
501 tys. i więcej mieszk.	70	10	16	4	223
Region					
Północny	66	11	17	6	248
Zachodni	69	11	12	8	214
Środkowo-zachodni	79	5	11	5	306
Środkowy	69	15	12	4	416
Wschodni	79	6	8	6	236
Południowo-wschodni	77	10	9	3	337
Południowo-zachodni	69	14	12	5	370
Wykształcenie					
Podstawowe	75	10	7	8	833
Zasadnicze zawodowe	79	11	8	3	512
Średnie	70	12	14	4	609
Wysze	50	15	33	2	173
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja, przedsiębiorcy	55	13	29	3	209
Technicy, prac.umysłowi niższego szczebla	74	9	16	1	208
Pracownicy usług, fiz.-umysłowi	75	14	9	2	104
Robotnicy wykwalifikowani	76	12	10	2	288
Robotnicy niewykwalifik.	82	9	6	3	83
Rolnicy i pracownicy rolni	80	9	5	7	192
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	76	10	7	8	582
Uczniowie i studenci	57	19	8	16	92
Bezrobotni	79	7	11	3	142
Gospodynie domowe i inni	69	12	14	5	196
Dochody brutto na jedną osobę					
poniżej 1250 tys. zł	81	7	8	5	439
1250 tys. - 1999 tys.	73	12	7	7	402
2000 tys. - 2749 tys.	71	12	11	5	440
2750 tys. - 3249 tys.	80	10	7	3	183
3250 tys. i powyżej	65	12	18	4	580
Udział w Mszy					
Częściej niż co tydzień	88	3	6	4	94
Co tydzień i rzadziej	76	10	9	5	1047
Raz lub dwa w miesiącu	72	11	12	5	398
Kilka razy w roku	66	13	15	6	428
Wcale lub rzadziej niż raz na rok	61	13	18	7	155
W 1993 r. głosowali na:					
SLD	71	11	16	2	220
PSL	78	11	4	7	219
UD lub KLD	55	12	31	2	198
UP	70	16	13	1	82
BBWR	59	21	16	4	44
KEN	80	5	9	5	33
Prawica pozaparl.	74	8	13	4	215
Inne	78	15	5	2	95
Nie głosował	75	11	8	7	911

Tabela 6. Czy zgadza się Pan(i) czy też nie zgadza z następującym stwierdzeniem: **obowiązkiem rządu powinno być zmniejszenie różnic pomiędzy dobrze i źle zarabiającymi?**

(%)

	Zgadza się	I tak, i nie	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	71	11	14	4	2127
Płeć					
Mężczyźni	67	12	18	3	992
Kobiety	75	11	10	4	1135
Wiek					
do 24 lat	64	16	13	7	257
25-34	66	17	16	2	359
35-44	65	13	19	3	496
45-54	76	7	15	2	356
55-64	81	8	9	3	316
65 lat i więcej	79	7	7	7	342
Miejsce zamieszkania					
Wios	78	9	9	4	806
Miasto do 20 tys.	71	13	13	3	265
od 21 do 100 tys.	67	15	15	3	394
101-500 tys.	66	12	17	5	438
501 tys. i więcej mieszk.	67	9	22	2	223
Region					
Północny	69	10	18	3	248
Zachodni	62	14	15	8	214
Środkowo-zachodni	75	11	10	4	306
Środkowy	70	12	15	3	416
Wschodni	72	12	15	3	236
Południowo-wschodni	79	9	11	3	337
Południowo-zachodni	70	13	14	3	370
Wykształcenie					
Podstawowe	77	10	7	6	833
Zasadnicze zawodowe	76	10	12	3	512
Średnie	67	15	17	2	609
Wyższe	47	14	37	2	173
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja, przedsiębiorcy	53	13	33	2	209
Technicy, prac.umysłowi niższego szczebla	66	14	18	1	208
Pracownicy usług, fiz.-umysłowi	74	15	11	1	104
Robotnicy wykwalifikowani	72	13	14	1	288
Robotnicy niewykwalifik.	77	7	14	1	83
Rolnicy i pracownicy rolni	79	9	8	5	192
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	78	9	9	5	582
Uczniowie i studenci	51	20	13	17	92
Bezrobotni	75	10	11	4	142
Gospodynie domowe i inni	75	13	9	3	196
Dochody brutto na jedną osobę					
poniżej 1250 tys.zł.	82	8	8	3	439
1250 tys. - 1999 tys.	72	12	10	6	402
2000 tys. - 2749 tys.	72	13	11	4	440
2750 tys. - 3249 tys.	76	9	12	3	183
3250 tys. i powyżej	62	13	22	3	580
Udział w Mszy					
Częściej niż co tydzień	85	5	6	5	94
Co tydzień i rzadziej	75	11	11	3	1047
Raz lub dwa w miesiącu	70	14	13	3	398
Kilka razy w roku	66	11	18	5	428
Wcale lub rzadziej niż raz na rok	58	13	25	5	155
W 1993 r. głosowali na:					
SLD	67	14	18	1	220
PSL	74	14	9	3	219
UD lub KLD	54	14	29	3	198
UP	69	16	11	3	82
BBWR	60	13	26	1	44
KPN	69	9	14	1	33
Prawica pozaparl.	72	10	8	1	215
Inne	78	11	8	1	95
Nie głosował	75	10	10	5	911

Tabela 7. **Czynnik porównawczy.** Badana zbiorowość została podzielona na cztery równe części ze względu na skłonność posługiwania się porównawczymi kryteriami wyznaczania wysokości wynagrodzeń, wyrażoną stopniem "nasylenia" wartością czynnika. Osoby o: 1 - największej, 2 - umiarkowanie wysokiej, 3 - umiarkowanie niskiej i 4 - najmniejszej skłonności do posługiwania się tymi kryteriami.

(%)

	1	2	3	4	Liczba osób
Ogółem	25	25	25	25	1625
Płeć					
Mężczyźni	27	24	24	25	812
Kobiety	23	26	26	25	812
Wiek					
do 24 lat	27	25	26	22	187
25-34	26	23	22	29	300
35-44	25	24	27	23	418
45-54	23	27	25	24	283
55-64	25	24	24	28	238
65 lat i więcej	25	27	26	23	198
Miejsce zamieszkania					
Wieś	23	23	25	29	579
Miasto do 20 tys.	26	30	23	22	200
od 21 do 100 tys.	24	19	29	28	316
101-500 tys.	29	28	22	21	349
501 tys. i więcej mieszk.	25	30	26	20	180
Region					
Północny	25	25	29	20	185
Zachodni	29	27	23	21	177
Środkowo-zachodni	15	19	30	36	220
Środkowy	27	29	21	23	326
Wschodni	24	28	21	26	164
Południowo-wschodni	19	18	29	34	258
Południowo-zachodni	33	28	23	17	295
Wykształcenie					
Podstawowe	28	26	24	22	566
Zasadnicze zawodowe	29	24	26	21	402
Średnie	22	26	26	26	504
Wyższe	14	19	26	41	152
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja, przedsiębiorcy	16	22	25	36	181
Technicy, prac. umysłowi niższego szczebla	21	20	26	32	176
Pracownicy usług, fiz.-umysłowi	25	18	31	26	80
Robotnicy wykwalifikowani	29	23	26	29	240
Robotnicy niewykwalifik.	35	20	27	18	69
Rolnicy i pracownicy rolni	24	26	21	29	144
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	25	26	25	24	385
Uczniowie i studenci	16	35	29	19	59
Bezrobotni	28	35	21	16	116
Gospodynie domowe i inni	31	26	24	19	151
Dochody brutto na jedną osobę					
Poniżej 1250 tys. zł	32	28	22	18	316
1250 tys. - 1999 tys.	25	27	22	27	294
2000 tys. - 2749 tys.	24	20	30	26	337
2750 tys. - 3249 tys.	25	31	23	22	136
3250 tys. i powyżej	22	25	26	28	486
Udział w Mszy					
Częściej niż co tydzień	28	22	20	31	59
Co tydzień i rzadziej	21	26	27	26	791
Raz lub dwa w miesiącu	30	23	23	24	316
Kilka razy w roku	26	28	24	21	339
Wcale lub rzadziej niż raz na rok	33	14	24	29	117
W 1993 r. głosowali na:					
SLD	21	21	27	31	177
PSL	19	27	26	28	161
UD lub KLD	16	30	24	30	169
UP	22	29	35	15	65
BBWR	20	24	34	22	34
KPN	33	25	20	23	30
Prawica pozaparl.	29	24	24	22	172
Inne	29	27	25	20	73
Nie głosował	29	24	24	23	671

Tabela 8. **Czynnik wkładu pracy.** Badana zbiorowość została podzielona na cztery równe części ze względu na skłonność posługiwania się kryterium wkładu pracy przy wyznaczaniu wysokości wynagrodzeń, wyrażoną stopniem "nasyżenia" wartością czynnika. Osoby o: 1 - największej, 2 - umiarkowanie wysokiej, 3 - umiarkowanie niskiej i 4 - najmniejszej skłonności do posługiwania się tym kryterium.

(%)

	1	2	3	4	Liczba osób
Ogółem	25	24	26	25	1625
Płeć					
Mężczyźni	27	25	24	24	812
Kobiety	23	23	28	26	812
Wiek					
do 24 lat	20	17	33	29	187
25-34	24	26	26	23	300
35-44	28	23	25	23	418
45-54	22	28	22	28	283
55-64	24	26	27	24	238
65 lat i więcej	28	25	23	25	198
Miejsce zamieszkania					
Wieś	24	21	29	26	579
Miasto do 20 tys.	24	27	22	27	200
od 21 do 100 tys.	27	26	22	25	316
101-500 tys.	26	26	29	19	349
501 tys. i więcej mieszk.	23	27	20	30	180
Region					
Północny	24	23	23	29	185
Zachodni	21	30	31	18	177
Środkowo-zachodni	23	27	26	25	220
Środkowy	27	22	22	29	326
Wschodni	23	19	29	30	164
Południowo-wschodni	23	29	28	20	258
Południowo-zachodni	30	22	24	24	295
Wykształcenie					
Podstawowe	22	25	26	26	566
Zasadnicze zawodowe	25	25	26	24	402
Średnie	25	24	27	24	504
Wyższe	35	21	18	26	152
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja, przedsiębiorcy	31	22	25	21	181
Technicy, prac. umysłowi niższego szczebla	26	27	24	23	176
Pracownicy usług, fiz.-umysłowi	24	33	26	17	80
Robotnicy wykwalifikowani	28	24	29	19	240
Robotnicy niewykwalifik.	22	18	28	31	69
Rolnicy i pracownicy rolni	22	25	28	25	144
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	24	27	22	27	385
Uczniowie i studenci	14	18	35	32	59
Bezrobotni	23	18	25	34	116
Gospodynie domowe i inni	28	18	29	25	151
Dochody brutto na jedną osobę					
Poniżej 1250 tys. zł	21	21	30	28	316
1250 tys. - 1999 tys.	23	27	26	24	294
2000 tys. - 2749 tys.	26	26	21	26	337
2750 tys. - 3249 tys.	30	27	23	20	136
3250 tys. i powyżej	27	24	26	24	486
Udział w Mszy					
Częściej niż co tydzień	14	17	32	37	59
Co tydzień i rzadziej	25	24	27	24	791
Raz lub dwa w miesiącu	28	27	21	24	316
Kilka razy w roku	23	23	25	29	339
Wcale lub rzadziej niż raz na rok	28	23	30	18	117
W 1993 r. głosowali na:					
SLD	28	25	23	25	177
PSL	21	19	30	30	161
UD lub KLD	27	24	24	26	169
UP	24	29	21	26	65
BBWR	36	9	24	32	34
KPN	38	22	26	14	30
Prawica pozaparl.	25	26	30	19	172
Inne	30	25	19	26	73
Nie głosował	22	26	26	26	671

Tabela 9. **Czynnik uciążliwości pracy.** Badana zbiorowość została podzielona na cztery równe części ze względu na skłonność posługiwania się kryterium uciążliwości pracy przy wyznaczaniu wysokości wynagrodzeń, wyrażoną stopniem "nasyżenia" wartością czynnika. Osoby o:
1 - największej, 2 - umiarkowanie wysokiej, 3 - umiarkowanie niskiej i 4 - najmniejszej skłonności do posługiwania się tym kryterium.
(%)

	1	2	3	4	Liczba osób
Ogółem	25	25	25	25	1625
Płeć					
Mężczyźni	24	25	25	27	812
Kobiety	26	26	25	23	812
Wiek					
do 24 lat	16	32	23	28	187
25-34	27	24	28	21	300
35-44	29	24	20	27	418
45-54	20	25	23	32	283
55-64	28	23	29	19	238
65 lat i więcej	24	26	29	21	198
Miejsce zamieszkania					
Wieś	26	25	27	22	579
Miasto do 20 tys.	26	26	24	24	200
od 21 do 100 tys.	21	28	24	27	316
101-500 tys.	28	22	23	27	349
501 tys. i więcej mieszk.	22	25	25	27	180
Region					
Północny	24	24	22	30	185
Zachodni	27	24	23	26	177
Środkowo-zachodni	24	26	27	23	220
Środkowy	20	24	26	30	326
Wschodni	20	28	32	20	164
Południowo-wschodni	31	30	21	18	258
Południowo-zachodni	28	20	25	26	295
Wykształcenie					
Podstawowe	25	28	25	22	566
Zasadnicze zawodowe	28	24	23	24	402
Średnie	26	23	25	27	504
Wyższe	15	21	31	32	152
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja, przedsiębiorcy	18	17	28	38	181
Technicy, prac.umysłowi niższego szczebla	30	23	21	26	176
Pracownicy usług, fiz.-umysłowi	22	32	29	18	80
Robotnicy wykwalifikowani	27	29	17	27	240
Robotnicy niewykwalifik.	24	24	28	23	69
Rolnicy i pracownicy rolni	28	25	26	22	144
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	26	25	28	21	385
Uczniowie i studenci	15	38	24	23	59
Bezrobotni	25	26	30	19	116
Gospodynie domowe i inni	29	22	23	25	151
Dochody brutto na jedną osobę					
Poniżej 1250 tys. zł	26	22	31	21	316
1250 tys. - 1999 tys.	26	28	22	24	294
2000 tys. - 2749 tys.	26	28	25	21	337
2750 tys. - 3249 tys.	28	21	26	24	136
3250 tys. i powyżej	22	25	22	31	486
Udział w Mszy					
Częściej niż co tydzień	29	29	28	14	59
Co tydzień i rzadziej	25	24	28	26	791
Raz lub dwa w miesiącu	24	28	24	24	316
Kilka razy w roku	28	24	22	26	339
Wcale lub rzadziej niż raz na rok	21	27	31	21	117
W 1993 r. głosowali na:					
SLD	22	25	25	28	177
PSL	27	29	21	23	161
UD lub KLD	17	21	26	37	169
UP	26	22	26	30	65
BBWR	18	31	26	25	34
KPN	19	19	32	30	30
Prawica pozaparl.	24	30	25	21	172
Inne	24	31	26	19	73
Nie głosował	27	24	26	23	671

Tabela 10. **Czynnik socjalny.** Badana zbiorowość została podzielona na cztery równe części ze względu na skłonność posługiwania się kryterium potrzeb pracownika i jego rodziny przy wyznaczaniu wysokości wynagrodzeń, wyrażoną stopniem "nasyceń" wartością czynnika. Osoby o: 1 - największej, 2 - umiarkowanie wysokiej, 3 - umiarkowanie niskiej, i 4 - najmniejszej skłonności do posługiwania się tym kryterium.

(%)

	1	2	3	4	Liczba osób
Ogółem	25	25	25	25	1625
Płeć					
Mężczyźni	23	25	27	25	812
Kobiety	27	25	23	25	812
Wiek					
do 24 lat	27	29	27	18	187
25-34	27	22	30	21	300
35-44	25	23	21	32	418
45-54	23	29	23	25	283
55-64	23	24	25	28	238
65 lat i więcej	27	25	27	20	198
Miejsce zamieszkania					
Wieś	28	23	26	23	579
Miasto do 20 tys.	22	30	22	26	200
od 21 do 100 tys.	22	24	27	26	316
101-500 tys.	24	25	26	25	349
501 tys. i więcej mieszk.	25	26	22	27	180
Region					
Północny	22	25	22	31	185
Zachodni	22	22	26	29	177
Środkowo-zachodni	14	32	25	29	220
Środkowy	31	24	22	22	326
Wschodni	27	23	31	19	164
Południowo-wschodni	25	24	26	26	258
Południowo-zachodni	29	24	26	21	295
Wykształcenie					
Podstawowe	27	30	23	19	566
Zasadnicze zawodowe	27	26	25	21	402
Średnie	26	20	26	28	504
Wyższe	11	16	29	45	152
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja, przedsiębiorcy	17	19	22	42	181
Technicy, prac. umysłowi niższego szczebla	25	17	25	32	176
Pracownicy usług, fiz.-umysłowi	18	34	29	20	80
Robotnicy wykwalifikowani	32	22	26	20	240
Robotnicy niewykwalifik.	23	30	29	18	69
Rolnicy i pracownicy rolni	23	26	23	28	144
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	26	25	26	23	385
Uczniowie i studenci	29	28	19	24	59
Bezrobotni	31	31	28	10	116
Gospodynie domowe i inni	23	28	24	26	151
Dochody brutto na jedną osobę					
Poniżej 1250 tys. zł	25	32	24	18	316
1250 tys. - 1999 tys.	30	22	27	21	294
2000 tys. - 2749 tys.	27	24	23	25	337
2750 tys. - 3249 tys.	22	31	20	28	136
3250 tys. i powyżej	20	21	28	31	486
Udział w Mszy					
Częściej niż co tydzień	39	15	17	29	59
Co tydzień i rzadziej	27	24	25	23	791
Raz lub dwa w miesiącu	23	26	24	26	316
Kilka razy w roku	20	26	27	27	339
Wcale lub rzadziej niż raz na rok	22	29	25	24	117
W 1993 r. głosowali na:					
SLD	20	23	27	29	177
PSL	24	25	23	27	161
UD lub KLD	12	21	31	35	169
UP	21	27	29	23	65
BBWR	28	16	25	31	34
KPN	21	21	21	36	30
Prawica pozaparl.	31	24	20	25	172
Inne	25	24	24	27	73
Nie głosował	29	26	25	20	671

Tabela 11. **Czynnik merytokratyczny.** Badana zbiorowość została podzielona na cztery równe części ze względu na skłonność posługiwania się kryteriami merytokratycznymi przy wyznaczaniu wysokości wynagrodzeń, wyrażoną stopniem "nasyżenia" wartością czynnika. Osoby o:
 1 - największej, 2 - umiarkowanie wysokiej, 3 - umiarkowanie niskiej
 i 4 - najmniejszej skłonności do posługiwania się tymi kryteriami.
 (%)

	1	2	3	4	Liczba osób
Ogółem	25	25	25	25	1625
Płeć					
Mężczyźni	25	26	24	26	812
Kobiety	25	24	26	24	812
Wiek					
do 24 lat	31	21	28	20	187
25-34	21	27	28	23	300
35-44	24	28	25	23	418
45-54	26	22	21	31	283
55-64	25	26	24	25	238
65 lat i więcej	24	23	24	29	198
Miejsce zamieszkania					
Wieś	27	27	23	23	579
Miasto do 20 tys.	19	25	32	24	200
od 21 do 100 tys.	21	25	26	29	316
101-500 tys.	26	25	25	24	349
501 tys. i więcej mieszk.	32	20	22	25	180
Region					
Północny	17	20	28	34	185
Zachodni	21	30	29	31	177
Środkowo-zachodni	29	22	22	27	220
Środkowy	28	30	20	22	326
Wschodni	29	19	23	29	164
Południowo-wschodni	25	25	29	22	258
Południowo-zachodni	23	25	28	24	295
Wykształcenie					
Podstawowe	23	25	27	25	566
Zasadnicze zawodowe	23	27	23	25	402
Średnie	25	26	23	25	504
Wyższe	38	19	22	21	152
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja, przedsiębiorcy	34	20	20	26	181
Technicy, prac. umysłowi niższego szczebla	26	27	24	23	176
Pracownicy usług, fiz.-umysłowi	21	27	33	18	80
Robotnicy wykwalifikowani	20	26	31	23	240
Robotnicy niewykwalifik.	18	26	26	30	69
Rolnicy i pracownicy rolni	27	28	15	30	144
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	25	24	25	25	385
Uczniowie i studenci	35	15	31	20	59
Bezrobotni	23	26	28	23	116
Gospodynie domowe i inni	23	25	23	29	151
Dochody brutto na jedną osobę					
Poniżej 1250 tys. zł	21	28	23	28	316
1250 tys. - 1999 tys.	23	28	26	23	294
2000 tys. - 2749 tys.	25	25	26	24	337
2750 tys. - 3249 tys.	27	19	31	24	136
3250 tys. i powyżej	27	23	25	26	486
Udział w Mszy					
Częściej niż co tydzień	33	29	14	24	59
Co tydzień i rzadziej	24	25	27	24	791
Raz lub dwa w miesiącu	24	24	26	26	316
Kilka razy w roku	28	25	23	25	339
Wcale lub rzadziej niż raz na rok	20	28	21	32	117
W 1993 r. głosowali na:					
SLD	24	25	25	27	177
PSL	29	21	21	29	161
UD lub KLD	33	24	22	20	169
UP	20	26	30	24	65
BBWR	26	16	24	35	34
KPN	26	27	22	25	30
Prawica pozaparl.	25	26	25	25	172
Inne	32	12	22	34	73
Nie głosował	23	28	26	24	671